

1. Woorden met o klanken :

Vénkelhôt = kort brandhout, gekapt uit een blok. Uitspraak van deze ô, zoals in het engels woord horse (paard). Deze klank is zeldzaam in Ndl en fr. In ons dialect vindt men deze ô klank dikwijls in woorden die in Ndl met ou klank gesproken worden, bv. hôt (hout), bôt (bout), môt (mout), stôt (stout). Er zijn uitzonderingen bv. bôl (bol), môl (mol).

Venkel vinden we, met deze betekenis, niet in Ndl. In zekere gemeenten met verwant dialect (Genk) kent men het woord venkelen : in stukken slaan (spiji, zegt de Waal).

Klôk : fraai gekleed. Uitspraak als oo in Ndl. (bv. boot) of au in fr. (beau, eau). Deze ô klank vinden we in woorden die in Ndl. met oe uitgesproken worden. Bv. dônde (doende), bôte (boete), blôje (bloeden), bôk (boek, kôk (koek, hôt (hoet, dôk (doek), kô (koe), pôl (poel), schôn (schoen; sch en ch worden beiden gelijk ch in cheval uitgesproken), vlôk (vloek), vôt (voet) brôk (broek, in de twee betekenissen : kledingstuk en broekland of moerasachtig weideland).

Het oud-germaans woord bruock betekent : moeras. Vandaar de naam Brussel (bruock + saele of woonplaats). Logischerwijze zou de Voerenaar dus niet Breussel, maar Brookzaal moeten zeggen ! In Voeren wordt de plaatsnaam Op de saele gegeven aan de plaats op Voerenberg waar de eerste Graven van Voeren verblijf hielden.

Altembroek (oud of hoog broek) is de naam van een Voerens verafgelegen gehucht, met historisch verleden. De Voerenaar zegt eenvoudig : Op Brôk.

Pômpernékel = wordt in Voerensdialect slechts gebruikt in de uitdrukking : drüg wî pômpernékel. Pompernikel is in Ndl. dunne min of meer geroosterde snede roggebrood. Uitspraak van pômpernékel : zoals klôk en brôk.

Brôk = wordt gezegd van braakliggend land. Hier wordt ô uitgesproken zoals loweren (lauriers) of zoals fr. tort (ongelijk). Woorden met zelfde ô klank : crô (kraai), allemôl (allemaal), rôje (raden) (rôje, oetrôje, met o klank zoals in klôk = uitroeien), drôd (draad). Uit deze voorbeelden blijkt dat deze ô klank gelijk staat in vele gevallen met de lange a in A.B.N. (kraai, maal, raden, draad). Uitzond. : hôs (kous).

Lôre = kijken. Niet als in A.B.N. : loeren, verborgen en voorzichtig naar iets uitkijken. fr. guetter. In voerensdialect betekent lôre : kijken, zonder meer, in alle betekenissen. De Voerenaar kîkt (kijkt) nooit, hij lôrt bv. naar de processie. De A.B.N. betekenis is evenwel gebleven in loerjager

In lôre is de uitspraak als in klôk.

Howe = slaan. De Voerenaar slaat nooit, hij howt. Hij howt een boom om, howt een paal de grond in, howt een kwajongen om z'n oren. Zo doet ook de kempenaar : do howen z'em wér, riep de oude pastoor van E uit bij de tweede val van Jezus tijdens de kruisweg - De uitspraak van de o in Howe = de korte o klank in N.dl. spot, stop. Merk op : het verschil in klôk = fraai gekleed, en klôk (uurwerk, cloche).